

Végjáték – a veszélyeztetett halak megőrzésében

[vc_row][vc_column][vc_column_text]A KLG Goodeid Projekt a hét során egy rendkívül különleges, figyelemfelkeltő írással jelentkezett. A hatalmas rajongótáborral rendelkező Bosszúállók: Végjáték című film rövidesen a mozikba kerül, mely a szuperhősfilmek sikerszériájának egyik kiemelkedő alkotásának ígérkezik. Természetesen a filmhez számos plakát is készült, egy mexikói akvarista pedig az elesett hősök plakátjainak mintájára a kihalással leginkább fenyegetett fogaspontyfajokról alkotott posztereket, melyek segítségével igyekszik felhívni a figyelmet a természet- és a fajok megővására. A Goodeid Projekt engedélyt adott Facebook-bejegyzésük közzlésére, melyet így oldalunk látogatói is olvashatnak:

Az igazi „végjáték”!

Napjainkra a környezetszennyezés, természetkárosítás- és átalakítás, és sok más antropogén hatás fajok ezreit sodorta a kihalás közvetlen küszöbére. A halak körében is rengeteg példát találunk erre. A fogaspontyalakúak rendjében (*Cyprinodontiformes*) a *Cyprinodontidae* (ikrázó fogaspontyok) család tagjainak nagy része mára a kihalás szélére sodródott. Ebbe a családba tartozik a névadó *Cyprinodon* nemzetség, mely körülbelül 46 fajt számlál, ezek többsége Mexikóban őshonos. Ezeket a fogaspontyokat gyakran sóhalaknak is nevezik, hiszen számos fajuk sivatagokban, extrém környezetben, szinte maradvány víztestekben található csak meg (jó példa erre az ugyancsak kihalófélben lévő ördöggyuk fogasponty (*Cyprinodon diabolis*). A *Cyprinodon* fajokat az élőhelyeik eltűnése rendkívüli módon veszélyezteti, sokuk mindösszesen 1-1 tavacskában él csak. Számos ezek közül a '80-as – '90-es évek során az emberi tevékenység következtében teljesen kiszáradt – melynek eredménye a fajok kihalása lett. Csak Nuevo León tartomány 7 fogaspontyfajából 3 végérvényesen kihalt, 3 vadon kipusztult és 1 rendelkezik még apró maradványpopulációkkal. A kihalt fajok közé tartozik az emlék fogasponty

(*Cyprinodon inmemoriam*), melyet 1984-ben fedeztek fel. Élőhelye már akkor eltűnően volt, mindösszesen 1 hím példánya került elő – mely egyben az utolsó is volt, ezt őrzi e mára kihalt faj elnevezése. A természetvédelem is hősöket kíván. Hősöket, akik tesznek azért, hogy bolygónk gazdag élővilága fennmaradhasson, bármi áron. Az igazi „végjáték” pedig nem más, mint megmenteni a kihalás küszöbére sodródott fajokat, melyek számára ez az utolsó reménysugár.

[vc_column_text][vc_column][vc_row][vc_row content_placement="middle"][vc_column width="1/2"][vc_column_text]A kihalás közvetlen veszélye fenyegeti a fajt. Kizárólag Mexikóban, a Bano de San Ignacio tóban él. Az emberi hatások – például rekreációs központ építése – fenyegeti a lelőhely fennmaradását, ami a faj végleges kihalását okozhatja.

[vc_column_text][vc_column][vc_column width="1/2"][vc_single_image image="9776" img_size="large" add_caption="yes" alignment="center" onclick="link_image" css_animation="none"]

[vc_column][vc_row][vc_row content_placement="middle"][vc_column width="1/2"][vc_single_image image="9773" img_size="large" add_caption="yes" alignment="center" onclick="link_image" css_animation="none"]

[vc_column_text]Kizárólag a mexikói El Potosí település melletti tóban volt őshonos, mely 1996-ra teljesen kiszáradt. Állományát előtte betelepített ragadozók is meggritkították. A tóból minden faj eltűnt. Utolsó példányait laboratóriumokban őrzik, küzdve a fennmaradásáért.

[vc_column_text][vc_column][vc_row][vc_row content_placement="middle"][vc_column width="1/2"][vc_column_text]A faj kizárólag egy 10 m²-es, 1,5 m mély tavacskában élt Mexikóban, mely 1994-ben kiszáradt! A vele összeköttetésben lévő (és eltűnt) vizekből további két fogasponty és egy rákfaj végleg kihalt. Néhány egyede él már csak, melyeket szigorú laboratóriumokban gondoznak, jobbára Európában. Ez a faj utolsó reménye!

[vc_column_text][vc_column][vc_column width="1/2"][vc_single_image image="9774" img_size="large" add_caption="yes"]

alignment="center" onclick="link_image" css_animation="none"][/vc_column][vc_row][vc_row content_placement="middle"][/vc_column width="1/2"][/vc_single_image image="9775" img_size="large" add_caption="yes" alignment="center" onclick="link_image" css_animation="none"][/vc_column][vc_column width="1/2"][/vc_column_text]2014-ben a Catarina – fogasponty végérvényesen kihalt. Mexikói élőhelye 1994-ben kiszáradt, akváriumban próbálták megmenteni a fajt, sikertelenül. 2012-ben már csak 20 egyede volt életben, 2014 során utolsó példánya is elpusztult. Családjának egyik legősibb faja, a Megupsilon nemzetség egyetlen élő taxona volt. A mitokondriális DNS molekuláris elemzésével kimutatták, hogy a Megupsilon és Cyprinodon fajok 7 millió éve váltak szét, s ennek a szétválásnak a Megupsilon-irányában az utolsó fennmaradt faja volt. Genetikája is egyedülálló: a hímeknek eggyel kevesebb kromoszómája van (47), mint a nőstényeknek (48). Hím példányoknál az Y ivari kromoszóma fuzionált egy testi kromoszómával (autoszóma) - ez a faj volt az első, ahol ezt kimutatták! Ennek a jelenségnek a további vizsgálatára ezen a fajon azonban sajnos már nincs lehetőség... A Catarina-fogasponty kihalása pótolhatatlan veszteség, mely az ember természetkárosításának következménye. Csak reménykedhetünk, hogy rokonai nem jutnak erre a sorsra![/vc_column_text][vc_column][vc_row][vc_row][vc_column][vc_column_text]A Bosszúállók: Végjáték témára készült plakátokat készítette: Marco Arguiropulos Eredeti szöveg: KLG Goodeid Projekt[/vc_column_text][vc_column][vc_row]

KATEGÓRIÁK:

[Akvarista Lexikon](#), [Cikkek](#)

KULCSSZAVAK:

[Megupsilon aporus](#), [Catarina-fogasponty](#), [Magasúszójú fogasponty](#), [Cyprinodon longidorsalis](#), [Potosí – fogasponty](#), [Cyprinodon alvarezi](#), [Miller –fogasponty](#), [Cyprinodon bobmilleri](#)

Beküldte: mark24

Katalógusba került: 2019-04-13 18:36:39

Legutolsó frissítés: 2019-06-22 09:09:27

Katalógus ID: 9770

Oldal linkje:

<https://akvaristalexikon.hu/akvarista-lexikon/cikkek/vegjatek-a-veszelyeztetett-halak-megorzeseben.html>

© Akvarista Lexikon - Minden jog fenntartva